

Zespół Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu

Sekcja Instrumentów Smyczkowych i Gitary

WYMAGANIA EDUKACYJNE - SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA

Wydział: *instrumentalny*

Specjalność: *kontrabas*

Cykl: *czteroletni*

KLASA I:

Umiejętności techniczne do opanowania:

- Opis budowy instrumentu i smyczka
- Pielęgnacja instrumentu
- Strojenie pustych strun
- Czytanie nut w kluczu basowym
- Układ aparatu gry: postawa, praca prawej i lewej ręki
- Zwracanie uwagi na problem czystości intonacji
- Pozycje I - III i zmiany pozycji
- Gra z zastosowaniem:
 - a) wartości rytmicznych do szesnastek włącznie, triol, rytmu punktowanego
 - b) tempa wolnego i umiarkowanego
 - c) dynamiki w zakresie piano - forte, crescendo, diminuendo
 - d) artykulacji: détaché całym smyczkiem i połową smyczka, legato do czterech nut, portato, staccato, pizzicato

Minimum programowe: (do realizacji w ciągu roku):

- 6 gam w obrębie poznanych pozycji
- pasaże: w postaci zasadniczej i kwartsektowy od dźwięku toniki
- ćwiczenia ze szkół na kontrabas do pozycji III
- wybrane etiudy ze zbioru W. Gadzińskiego, cz. I
- 2 drobne utwory z akompaniamentem

Metody weryfikacji postępów:

Styczeń : Występ publiczny „ *Mój pierwszy koncert*”:

- utwór dowolny

Maj lub czerwiec: Sprawdzian w formie występu publicznego.

- utwór dowolny

W klasie I nie przewiduje się egzaminu promocyjnego. Ocenę roczną wystawia nauczyciel przedmiotu głównego.

KLASA II:

U m i e j ę t n o ś c i t e c h n i c z n e d o o p a n o w a n i a :

- Uwrażliwienie na czystość intonacji i jakość dźwięku
- Poznanie pozycji IV i V
- Strojenie instrumentu za pomocą flażoletów
- Dalsze doskonalenie swobodnego aparatu gry
- Gra z zastosowaniem:
 - a) wartości rytmicznych do 16-tek włącznie
 - b) tempa: wolnego, umiarkowanego i szybkiego
 - c) dynamiki w zakresie pianissimo - fortissimo, płynnych zmian dynamicznych (cresc., dim.)
 - d) artykulacji: détaché całym i połową smyczka, legato do 4 nut na jednym pociągnięciu, portato, staccato po 2, 3, 4 dźwięki, martelé, pizzicato

M i n i m u m p r o g r a m o w e : (do realizacji w ciągu roku):

- 6 gam w obrębie poznanych pozycji: sposobami po 2, 3, 4 dźwięki legato
- pasaże: postać zasadnicza, przewrót kwartsektowy, czterodźwięki septymowy - od dźwięku toniki
- ćwiczenia ze szkół do pozycji V
- wybrane etiudy ze zbioru W. Gadzińskiego, cz. I
- 2 drobne utwory z akompaniamentem

M e t o d y w e r y f i k a c j i p o s t ę p ó w :

Grudzień : przesłuchanie półroczne z następującym programem:

- gama dur lub moll melodyczna, pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- utwór dowolny

Maj lub czerwiec: egzamin promocyjny z następującym programem:

- gama dur lub moll melodyczna, pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- utwór dowolny

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA III:

U m i e j ę t n o ś c i t e c h n i c z n e d o o p a n o w a n i a :

- Dalsze uwrażliwienie na czystość intonacji i jakość dźwięku
- Pozycje V - VIII
- Dalsze doskonalenie statyki i dynamiki aparatu gry
- Gra z zastosowaniem:
 - a) wartości rytmicznych stosowanych w poprzednim etapie nauczania, parzystego i nieparzystego podziału rytmicznego, synkopy
 - b) wibracji
 - c) poznanych rodzajów dynamiki, akcentów, sforzata
 - d) biegłości lewej ręki
 - e) poznanych rodzajów artykulacji oraz *spiccata*

M i n i m u m p r o g r a m o w e : (do realizacji w ciągu roku):

- 8 gamy w obrębie poznanych pozycji: po 2, 3, 4 legato
- pasaże: postać zasadnicza, przewrót kwartsektowy, czterodźwięk septymowy od dźwięku toniki
- ćwiczenia ze szkół do pozycji VIII
- wybrane etiudy ze zbioru W. Gadzińskiego, cz. I i II, co najmniej 6 etiud w ciągu roku
- 4 utwory z fortepianem (w tym 2 części łatwej sonaty lub koncertu)

M e t o d y w e r y f i k a c j i p o s t ę p ó w :

Grudzień : przesłuchanie półroczne z następującym programem:

- para gam dur-moll, oraz pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- 2 utwory w obrębie poznanych pozycji, lub:
 - 1 utwór dowolny i wybrana(e) część(ci) łatwej sonaty lub koncertu

Maj lub czerwiec: egzamin promocyjny z następującym programem:

- para gam dur-moll, oraz pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- 2 utwory w obrębie poznanych pozycji, lub:
 - 1 utwór dowolny i wybrana(e) część(ci) łatwej sonaty lub koncertu

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

KLASA IV:

U m i e j ę t n o ś c i t e c h n i c z n e d o o p a n o w a n i a :

- Dalsze uwrażliwienie na czystość intonacji i jakość dźwięku
- Pozycje VIII - XII
- Nauka czytania nut w kluczu tenorowym
- Doskonalenie wibracji i biegłości gry
- Usprawnienie poznanych artykulacji oraz nauka *sautillé*
- Wprowadzenie do przerabianego programu nauczania fragmentów literatury orkiestrowej
- Umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów oraz posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania

M i n i m u m p r o g r a m o w e : (do realizacji w ciągu roku):

- 8 gam w obrębie poznanych pozycji: sposobami po 2, 3, 4 dźwięki legato + sposoby artykulacyjne wg wyboru pedagoga
- pasaże: postać zasadnicza, przewrót kwartsekstowy, czterodźwięk septymowy, czterodźwięk zmniejszony - od dźwięku toniki
- 6 etiud ze zbioru W. Gadzińskiego, cz. II
- 4 utwory z fortepianem (mogą to być części form cyklicznych - łatwych sonat lub koncertów)

M e t o d y w e r y f i k a c j i p o s t ę p ó w :

Grudzień : przesłuchanie półroczne z następującym programem:

- para gam dur i moll (melodyczna) oraz pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- sonata, cz. I i II, lub III i IV
- 2 utwory w obrębie poznanych pozycji, lub:
1 utwór dowolny i wybrana(e) część(ci) łatwej sonaty lub koncertu

Maj lub czerwiec: egzamin końcowy:

- para gam dur i moll (melodyczna) oraz pasaże wg określonego minimum
- etiuda
- sonata, cz. I i II, lub III i IV
- 2 utwory w obrębie poznanych pozycji, lub:
1 utwór dowolny i wybrana(e) część(ci) łatwej sonaty lub koncertu

Ponadto w ciągu roku: dokumentowane audycje i koncerty (uczeń ma wpisać w indeksie wszystkie imprezy muzyczne, w których brał czynny udział, tj. datę występu i program).

ZASADY OCENIANIA UCZNIÓW W SEKCJI INSTRUMENTÓW SMYCZKOWYCH I GITARY:

W trakcie przeprowadzania egzaminów i przesłuchań oceniane są - z uwzględnieniem wymagań edukacyjnych poszczególnych klas - następujące elementy:

- realizacja minimum programowego
- aparat gry, umiejętności techniczne
- intonacja, jakość dźwięku i estetyka brzmienia
- opanowanie pamięciowe utworów (z wyjątkiem sytuacji, gdzie wykonanie z nut jest dopuszczone)
- dokładność w realizowaniu tekstu nutowego i elementów dzieła muzycznego (dynamika, artykulacja, właściwe tempo i agogika)
- stylowość wykonania
- ogólne walory artystyczne, swoboda wykonawcza, bezstresowość, pewność, indywidualność produkcji
- sposób zachowania na scenie

Ponadto ocenie podlega praca ucznia w ciągu roku, jego frekwencja i czynne uczestnictwo w audycjach i koncertach w ciągu roku.

Ocenianie uczniów grających na wiolonczeli odbywa się wg tych samych progów dla każdej klasy, uzależnionych od minimum programowego danej klasy. Wszystkie egzaminy i przesłuchania oceniane są punktami w skali od 0 - 25 punktów. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania Zespołu Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu stosunek otrzymanych punktów do oceny ucznia ma się następująco:

25 punktów - ocena celująca

21-24 punkty - ocena bardzo dobra

16-20 punktów - ocena dobra

13-15 punktów - ocena dostateczna

11-12 punktów - ocena dopuszczająca

0-10 punktów - ocena niedostateczna

Ocena z przesłuchania lub egzaminu wystawiana jest przez komisję wg następującej procedury:

- Propozycję oceny podaje nauczyciel prowadzący lub - w razie jego nieobecności - upoważniony nauczyciel, dyrektor lub kierownik sekcji
- Każdy z członków komisji proponuje swoją punktację
- Ocenę ustala się w średniej arytmetycznej punktów przyznanych przez poszczególne osoby wchodzące w skład komisji i zaokrągla się do pełnych punktów w ten sposób, że części ułamkowe punktów wynoszące mniej niż 0,5 punktów pomija się, a ułamkowe części punktów wynoszące 0,5 punktu i więcej podwyższa się do pełnych punktów.
- Z egzaminu promocyjnego sporządza się protokół zawierający w szczególności: nazwę zajęć edukacyjnych z których był przeprowadzony egzamin, imiona i nazwiska osób wchodzących we skład komisji, termin egzaminu, imię i nazwisko ucznia, program wykonany podczas egzaminu, ustaloną ocenę klasyfikacyjną wraz z liczbą punktów uzyskanych przez ucznia. Protokół podpisują osoby wchodzące w skład komisji, stanowi on załącznik do arkusza ocen ucznia.

Ocenę celującą (25 pkt.) otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętnościami objęte programem nauczania danej klasy; jego gra jest bezbłędna technicznie, w szczególności od strony intonacyjnej i jakości dźwięku, precyzji rytmicznej i utrzymania tempa. Na ocenę celującą wymagana jest gra interesująca od strony muzycznej, zawierająca elementy samodzielnej interpretacji utworu, a także bez usterek pamięciowych. Produkcja ucznia celującego jest swobodna i bezstresowa. Uczeń musi wykazać się bardzo dobrą pracą w ciągu roku szkolnego, uczestniczyć aktywnie w życiu koncertowym szkoły, musi być laureatem konkursu lub przesłuchania o randze co najmniej regionalnej lub wykazać się innymi podobnymi osiągnięciami. Uczeń otrzymujący ocenę celującą potrafi wykazać się znajomością kontrabasowej literatury muzycznej i posiada wystarczającą na poziomie danej klasy wiedzę o twórcach i stylach wykonywanych przez siebie utworów. Laureat ogólnopolskiego konkursu, przesłuchania lub przeglądu, którego organizatorem jest Centrum Edukacji Muzycznej lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego otrzymuje najwyższą pozytywną roczną ocenę i jest zwolniony z egzaminu promocyjnego

Ocenę bardzo dobrą (21 - 24 pkt.) otrzymuje uczeń, który gra bezbłędnie lub prawie bezbłędnie technicznie na poziomie wymogów programowych swojej klasy. Ewentualne drobne usterki dźwiękowe lub intonacyjne mogą być uwzględnione, pod warunkiem, że gra ucznia jest także interesująca od strony interpretacyjnej i jest pozbawiona wyraźnych wpadek pamięciowych. Uczeń chcący otrzymać ocenę bardzo dobrą musi wykazać się bardzo dobrą pracą w ciągu roku szkolnego, uczestniczyć aktywnie w życiu koncertowym szkoły, wziąć czynny udział w co najmniej dwóch audycjach w ciągu roku szkolnego (co dokumentuje odpowiednim wpisem w indeksie), oraz posiadać podstawową wiedzę o kompozytorze i stylu wykonywanych przez siebie utworów.

Ocenę dobrą (16 - 20 pkt.) otrzymuje uczeń, który spełnia minimum programowe danej klasy, program na egzaminach i przesłuchaniach wykonuje sprawnie i z pamięci (poza pozycjami, których wykonanie z nut jest dopuszczone w wymogach edukacyjnych jw.); jego gra wykazuje pewne wady interpretacyjne i/lub techniczne. Warunkiem otrzymania oceny dobrej jest ponadto systematyczna praca w ciągu roku, umiarkowany udział w życiu koncertowym szkoły, czynne uczestnictwo w co najmniej dwóch audycjach w ciągu roku (udokumentowanych wpisem w indeksie), oraz wykazanie się elementarną wiedzą o wykonywanym programie.

Ocenę dostateczną (13 - 15 pkt.) otrzymuje uczeń, który spełnia minimum programowe danej klasy, wykonuje program w całości. Dopuszcza się: braki pamięciowe, powtarzające się błędy techniczne i usterki interpretacyjne. Na ocenę dostateczną kwalifikuje niesystematyczna praca w ciągu roku, pod warunkiem jednak, że: uczeń uczestniczył czynnie w co najmniej jednej audycji w ciągu roku, wykazuje zainteresowanie życiem koncertowym szkoły i rokuje nadzieje na poprawę usterek zauważonych na egzaminach i przesłuchaniach.

Ocenę dopuszczającą (11 - 12 pkt.) otrzymuje uczeń, który nie spełnia minimum programowego dla swojej klasy w tym sensie, że na egzaminie nie jest w stanie wykonać zadanego programu w całości, robi poważne błędy tekstowe, techniczne i interpretacyjne, myli palcowanie i smyczki, nie przerobi w ciągu roku wymaganego repertuaru z powodu minimalnej pracy własnej. Ocena dopuszczająca z przedmiotu głównego jest oceną nie promującą i otrzymuje ją uczeń nie rokujący nadziei na dalszą edukację w szkole muzycznej. Ocena dopuszczająca wystawiona przez komisję egzaminacyjną jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.

Ocenę niedostateczną (0 - 10 pkt.) otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymogów programowych dla danej klasy zarówno pod względem realizacji programu, jak i pod względem założeń technicznych dla swego roku. Jego gra nie rokuje żadnych nadziei na dalszą edukację, oraz nie mieści się nawet w wymaganiach na ocenę dopuszczającą. Ocena niedostateczna jest również oceną nie promującą. Ocena niedostateczna wystawiona przez komisję egzaminacyjną jest ostateczna i nie przysługuje od niej odwołanie.